

שיעורים בקול הלשון

בלבניפדיה מחשבה "הננה לפסח שולחן עורך,"

#42470327

בלבניפדיה עבודת ה' "מנת ערוב-ערב רב,"

#42295649

בלבניפדיה עבודת ה'

יתקיים אי"ה כל יום ה'

רח"ה הרב בלוי 33 י-ם

20:30

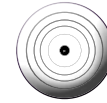
בלבניפדיה מחשבה

יתקיים אי"ה כל יום ד'

רח"ה קדמון 4 חולון

20:30

צורת אדם

שיעור הבא
יא' אייר
נושא: אזור-אליה

תוכן הגיליון

פסח - אהבה - מצות עמוד א'

לחיות את הפרשה עמוד א'

ליקוטים עמוד ב'-ג'

סוגיות במחשבה עמוד ד'-ו'

שולחן ערוך עם ביאור בלבני משכן אבנה עמוד ז'

שיעורי עץ חיים יופיע שוב בחודש אייר

שיעורי עץ חיים בעבודה יופיע שוב בחודש אייר

בלבני
משכן אבנה

#444 ♦ תשפ"ו ♦

נקודה מתוך הפרשה

כבוד הוי"ה

בפרשתן משה מצווה לאהרן ובניו על הקרבנות שהם ובני ישראל צריכים להביא לחנוכת המשכן (ויקרא ט, ד) כי היום ה' נראָה אֱלֹהִים. אך בציווי לכל העדה (שם ש, טו) אומר משה וַיֵּרָא אֱלֹהִים כְּבֹד ה'. האם היה שוני בהתגלות ה' בין הכהנים לבין שאר בני ישראל?

ביאור מורינו הרב שליט"א

וכתב הרמב"ם (ספר מורה הנבוכים חלק א פרק יט), וז"ל, כבוד ה' האור הנברא אשר יקרא כבוד בכל מקום, עכ"ל. ושם (פרק כא) כתב וז"ל, כמו שיעשה אונקלוס תמיד, פעם ישים וכו' יקרא, ופעם ישימהו מימרא, ופעם ישימהו שכינה, כפי ענין כל מקום, עכ"ל. ועוד כתב (שם פרק סד) וז"ל, וכן כבוד ה', פעמים רוצים בו האור הנברא אשר ישכינהו השם במקום להגדלה על דרך המופת, וישכן כבוד ה' על הר סיני ויכסהו, וכבוד ה' מלא את המשכן, ופעמים רוצים בו עצמו יתעלה ואמתתו, כמו שאמר הראני נא את כבודך, ובא המענה כי לא יראני האדם וחי, מורה כי הכבוד הנאמר הנה עצמו וכו', עיי"ש. ועוד כתב (שם, חלק ג פרק ז) וז"ל, אמר הנביא (יחזקאל א, כח) הוא מְרָאָה דְמוֹת כְּבוֹד ה', וכבוד ה' אינו ה', כמו שבארנו פעמים רבות, עכ"ל.

והרי מבואר שיש מדרגת גילוי הוי"ה (אצילות), ויש גילוי כבודו (בריאה) בבחינת כבודו ובעצמו, ב' מדרגות; עצמו - כבודו.

וכתב הרמב"ם (ספר מורה הנבוכים חלק א פרק יט), וז"ל, כבוד ה' האור הנברא אשר יקרא כבוד בכל מקום, עכ"ל. ושם (פרק כא) כתב וז"ל, כמו שיעשה אונקלוס תמיד, פעם ישים וכו' יקרא, ופעם ישימהו מימרא, ופעם ישימהו שכינה, כפי ענין כל מקום, עכ"ל. ועוד כתב (שם פרק סד) וז"ל, וכן כבוד ה', פעמים רוצים בו האור הנברא אשר ישכינהו השם במקום להגדלה על דרך המופת, וישכן כבוד ה' על הר סיני ויכסהו, וכבוד ה' מלא את המשכן, ופעמים רוצים בו עצמו יתעלה ואמתתו, כמו שאמר הראני נא את כבודך, ובא המענה כי לא יראני האדם וחי, מורה כי הכבוד הנאמר הנה עצמו וכו', עיי"ש. ועוד כתב (שם, חלק ג פרק ז) וז"ל, אמר הנביא (יחזקאל א, כח) הוא מְרָאָה דְמוֹת כְּבוֹד ה', וכבוד ה' אינו ה', כמו שבארנו פעמים רבות, עכ"ל.

כתב הרמב"ן (ויקרא ט, טו), וז"ל, ובעבור שאמר כי היום ה' נראָה אֱלֹהִים, חזר ואמר שיראה להם בכבודו, עכ"ל. ועיין מזרחי (שם, פסוק א), שהרחיב לבאר נקודה זו. ותמצית דבריו הם וז"ל, מפני שזה וזה אחד הוא, עכ"ל, עיי"ש בהרחבת דבריו.

אולם בשפתי כהן (ויקרא פרשת שמייני) ביאר וז"ל, שאמרו ז"ל במדרש (תורת כהנים פרשה זו, מכילתא דמילואים) שאמרו ישראל: וכי היאך מדינה מקלסת המלך ואינה רואה פני המלך, זהו אֵל פְּנֵי אֱהֶל מוֹעֵד (שם, פסוק ה) שכוונתם לראות הפנים ששוכנים באוהל מועד, ולזה וַיַּעֲמְדוּ לְפָנֵי ה' (שם) לראות, לפי שאמר להם (שם, פסוק ד) כי היום ה' נראָה, שכבר נראה והם לא היו רואים, ולזה וַיַּעֲמְדוּ הֵיו עוֹמְדִים אֶל פְּנֵי אֱהֶל מוֹעֵד שהיו מתאווים לראות פני מלכם. וַיֵּאמֶר מֹשֶׁה זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר צָוָה ה' תַּעֲשׂוּ וַיֵּרָא אֱלֹהִים כְּבוֹד ה' (שם, פסוק ו), הוא כבר נראה אבל אין אתם כדאים לראות שנאמר (שמות לג, כ) כי לא יראני האָדָם וְחַי. אבל זה הדבר בהקרבת קרבנות הללו וַיֵּרָא אֱלֹהִים כְּבוֹד ה' (שם, פסוק ו), לא ה', עכ"ל. ולדבריו זהו ב' מדרגות: א. ה' ב. ו. ועיין עוד חת"ס וכתב סופר (שם, פסוק ו), וקדושת יו"ט (וארא).

ובעץ הדעת טוב (על אתר) כתב וז"ל, כי אהרן הכהן הגדול במשכן תחתון, כדוגמת מיכאל הכהן הגדול שבירושלים של מעלה. ושניהם שוין וחברים בכהונה, זה וזה כדוגמת זה ממש. וז"ש (שם, פסוק ד) נִרְאָה אֱלֹהִים, אותיות אהרן מיכאל. ונודע משז"ל בפסוק (שמות לב, לד) מִלְאָכֵי לַלֵּף לְפָנָיָהּ, הוא מיכאל (אותיות מְלָאָכֵי). כי בכל מקום שמיכאל נראה בידוע ששם שכינה, וע"כ נקרא מלאכי, המיוחד ההולך עמו תמיד, עכ"ל. ובדבריו אין חילוק בין גילוי הוי"ה לגילוי הכבוד.

לחיות את הפרשה

וַתֵּצֵא אִשׁ מִלְּפָנֵי ה', וַתֹּאכַל אוֹתָם (ויקרא י, ב)

למעשה

להכיר את מדרגתו בדקדוק, ולפ"ז להבין מה השלב הבא בדקדוק שעליו - דייקא - לעמול לקנותו.

אם אין מברר זאת, ודבק באור שלמעלה ממדרגתו, אז ח"ו נעשה; **וַתֵּצֵא אִשׁ מִלְּפָנֵי ה' וַתֹּאכַל אוֹתָם**. אש זו היא מכוח דבקות באור שלמעלה ממדרגתו.

אור לפי מדרגת האדם

לכל אדם יש אור פנימי ואור מקיף.

אור פנימי ענינו - מה שהשיג עד הנה, וזו מדרגתו.

אור מקיף ענינו - 'השלב הבא', הסמוך ממש לשלב שהשיג. והוא השלב הבא שכבר מאיר לו 'מרוחק'. ועל מדרגה זו עליו לעמול לקנותה, ואותה להשיג.

כאשר האדם לא מכיר את כוחות נפשו והשגותיו בדקדוק, הוא אינו יודע מהי מדרגת אור פנימי שלו, ומה האור מקיף שלו.

דבר זה אינו נכון, ותולדתו שורש גדול לבלבולים וחוסר בהירות, ופעמים אף ניסיון לקפוץ הרבה מעבר למדרגתו.

ליקוטים נפרשה

נדב ואביהוא (ויקרא י, א)

נדב ואביהו במיתתם הגיעו למעלה ממדרגת משה

כדברי האוה"ח הק' מבואר שישנו חילוק בין מיתת נדב ואביהוא למיתת כל הצדיקים, שהצדיקים הנשיקה מתקרבת אליהם, ואילו הם נתקרבו לה. לביאורם של דברים, שישנה תפיסה שהעליון מתקרב לתחתון, וישנה תפיסה שתחתון מתקרב לעליון.

לכן מדרגתם של נדב ואביהוא היא למעלה מכולם, כמו שאומר האוה"ח הק': "הא למדת, שאין קרובים מהם, שאם היה משה קרוב מהם, היה הדבר נעשה בו, כמו שאמר לו ה' בקרובי אקדש". הרי מבואר שנדב ואביהוא היו למעלה אף ממדרגת משה רבינו! משה רבינו מת מיתת נשיקה, ואילו בנדב ואביהוא התגלתה מדרגה עליונה יותר במיתת הנשיקה: שהם נתקרבו לנשיקה, ולא הנשיקה התקרבה אליהם. (ספר בלבבי משכן אבנה עה"ת תשסו, פרשת אחרי מות)

זו אינה שאלה חיצונית מי מתנועע לקראת מי בלבד, אלא שאם העליון מתנועע אל התחתון, הרי שהוא משפיל עצמו לתפיסת התחתון, וא"כ הגילוי הוא בערכין דתחתון. משא"כ כאשר התחתון מתנועע לעליון, הרי שהגילוי הוא בערכין דעליון.

זה גופא ההפרש בין מיתת כל הצדיקים למיתת נדב ואביהוא: כל הצדיקים הנשיקה מתקרבת להם, וא"כ היא יורדת לערכין של הצדיקים, ואילו נדב ואביהוא "נתקרבו לה", הם נתעלו לאש העליונה ונתכללו בה.

וימתו לפני ה' (ויקרא י, ב)

"ותצא אש מלפני ה' ותאכל אותם וימותו לפני ה'". אותה אש נקראת "אש זרה" ביחס למדרגה היותר עליונה מן האש שהם הקריבו. כלפי האש התחתונה ממה שהם הקריבו, הרי שהאש שהם הקריבו לא נקראת "אש זרה", אלא אש דקדושה. רק כלפי אש יותר עליונה, נקראה האש שהקריבו "אש זרה".

מיתת נדב ואביהוא היא גילוי האור דלעתיד, גילוי האור של החזרת התחתון לעליון, בבחינת ה'עתיק' שמעתיק את התחתון לעליון, ולא ה'עתיק' שמעתיק מהעליון לתחתון.

(ספר בלבבי משכן אבנה עה"ת תשסו, פרשת אחרי מות)

כל זמן שהמדרגה היותר עליונה אינה נגלית, הרי שהמדרגה הנגלית א"א להגדירה כזרות, אלא להיפך - היא קדושה, כי זו המדרגה העליונה הנגלית. רק כאשר נגלית מדרגה יותר עליונה, יכולה המדרגה הנגלית להיקרא זרות.

שלב הראשון של הכפרה ביום כיפור - זה לעשות תשובה אמיתית ולהרגיש ביותר את נוכחות של מציאות ה'. השלב הזו נצרכת לכל אדם.

השלב השני - לא כל אדם זוכה לכך, והוא, שהאדם ירצה את הקרבה הזו עם הקב"ה כל כך עד שהוא מוכן למות על כך, וכמו שעשו נדב ואביהו. (שיחת השבוע 005 וילך מיתה מכפרת)

וזה גופא מה שנאמר "ותצא אש מלפני ה' ותאכל אותם". הרי שנגלית כאן אש יותר עליונה, ומצד כך מוגדרת שהאש שהם הקריבו כ"אש זרה". (ספר בלבבי משכן אבנה עה"ת תשס"ו פרשת אחרי מות)

נדב ואביהוא הקריבו "אש זרה" לפני ה', והתוצאה היתה:

ויאמר משה אל אהרן הוא אשר דבר ה' לאמר בקרבי אקדש

ועל פני כל העם אפכד וידם אהרן (ויקרא י, ג)

מהות מיתת הנשיקה בנדב ואביהוא

מיתתם של נדב ואביהוא היא גילוי המיתה של ה"בקרובי אקדש", גילוי המיתה של "כי ביום אכלך ממנו מות תמות", שהרי עם הקמת המשכן היתה שמחה לפניו ית' כיום שנבראו בו שמים וארץ, כדברי חז"ל, וא"כ חזרה והאירה הבחינה של "כי ביום אכלך ממנו מות תמות", אלא שנגלה כאן ה"מות תמות" דקדושה. "בקרבתם לפני ה'" - מיתת נשיקה! ולא נשיקה מלעילא לתתא, אלא נשיקה מתתא לעילא.

במיתתם, לא נמנעו מקרוב לדבקות, מפני שהיה אצלם ביטול של ה'אני'.

זהו השורש להתכללות כל הנבראים כולם ביוצרים, כדברי האוה"ח הק': "ואומר וימותו בתוספת וא"ו, רמז הכתוב הפלאת חיבת הצדיקים, שהגם שהיו מרגישים במיתתם, לא נמנעו מקרוב לדבקות נעימות ערבות ידידות חביבות חשיקות מתיקות, עד כלות נפשם מהם, והבן!"

כאשר תתגלה מעלה מופלאה זו בכל הנבראים כולם, בחינת "ועמך כולם צדיקים", אבל לא רק בבחינה שהנשיקה מתקרבת להם, אלא שהם מתקרבים לה' - אז יבוא משיח צדקנו במהרה בימינו אמן. (ספר בלבבי משכן אבנה עה"ת תשסו פרשת אחרי מות)

ועומק הדברים, שכל זמן שיש לאדם אישיות, "אני" - חסר לו הביטול אליו ית'. אבל "במיתתם", הגם שהיו מרגישים

וידם אהרן

והוא הבחינה שלמעלה מעשרה מאמרות.

והנה יש ב' בחינות של שתיקה. יש שתיקה של הודאה, ויש שתיקה של "הא דשתיק משום דלא איכפת ליה" (כתובות יב ע"ב). והשתיקה של 'לא איכפת ליה' גבוהה מן השתיקה של הודאה. כי השתיקה של הודאה, הרי שיש התיחסות בשתיקה למשהו אחר, הרי שיש שניים, יש נכרא. אולם השתיקה של 'לא איכפת ליה', היא כמי שאינו, והרי זה גילוי של שתיקה של "אין עוד מלבדו", והבן מאוד. (קול דממה דקה)

'על פני כל העם אכבד'. וברש"י, 'כשהקב"ה עושה דין בצדיקים, מתירא ומתעלה ומתקלס'. וזה סוד מלכות, גילוי כבודו בבריאה. ואולי זה ענין 'וידם אהרן', קיבל את הרע כשם שמקבל את הטוב. ובשתיקה זאת גילה מלכותו ית' בעולם. (תורת הרמז)

זהו סוד שם אדם, שמצד החיצוניות, בנין, נקרא אדם "נפש חיה", "רוח ממלא", דיבור, היפך השתיקה. אולם מצד הפנימיות, אדם נקרא אדם מלשון "וידום אהרן", שתיקה. אדם, א-דם, כלומר שיגלה שאלופו של עולם דם, שתק.

יִין וְשֹׁכֵר אֶל תְּשֵׁת אֶתְּה וּבְנִיָּה אֶתְּךָ בְּבִאָכֶם אֶל אֶהָל מוֹעֵד וְלֹא תָמוּתוּ חֻקֵּי עוֹלָם לְדוֹרֹתֵיכֶם (ויקרא י, ט)

העומק שבדברים נראה עפ"י מה שנתבאר.

הנה כבר הקשה האוה"ח הק' על הנאמר בפסוק כאן "וידבר ה' אל משה אחרי מות וכו'", שמבואר שהקב"ה דיבר אל משה, אך לא כתוב מה אמר לו, ו"צריך לדעת מה נאמר לו בדיבור זה".

ועוד הקשה: "לאיזה ענין ישמיענו הכתוב היות דיבור זה אחרי מות, מה לי אחר מה לי קודם".

אמנם, עפ"י הסלקא דעתך של התו"כ, אצל משה רבינו נגלית מדרגה שכן מותר לבוא בכל עת אל הקדש, והרי שזה גופא הגילוי שנתגלה בנדב ואביהוא, שהרי הם מתו וא"כ קרבתם נדבקה לנצחיות, ודייקא כלפי נדב ואביהוא בודאי שיש מהלך של "יבוא בכל עת אל הקדש", נקבעה מדרגתם שבכל עת הם נמצאו בקדש.

לפי"ז מובן ה"וידבר ה' אל משה אחרי מות שני בני אהרן". עומק הדיבור הוא, שהקב"ה גילה למשה את מדרגת הקירבה שהתגלתה בנדב ואביהוא!

אין הכוונה כאן רק בערכין של זמן, מתי הוא דיבר - "אחרי מות שני בני אהרן", אלא בבחינת עולם - שנה - נפש, שהזמן מקביל לנפש. הזמן שהוא דיבר היה לאחר מות שני בני אהרן, וא"כ בנפש יש כאן גילוי של מיתת נדב ואביהוא, ולכן דייקא היתה סלקא דעתך בתו"כ לומר שמשה רבינו מותר לבוא בכל עת אל הקדש, כי נגלית בו תפיסת מיתתם של נדב ואביהוא ומדרגתם, שהיא ההתכללות.

זהו בעצם שורש ההארה הגנוזה במשה בבחינת "עד כי יבוא שילה - זה משה", בחינת גילוי משיח שבמשה, ואז ישנה דבקות תמידית, בלי רצוא ושוב.

הרי, שדברי הרמב"ן שהוזכרו, ששתי המצוות הללו - איסור שתויי בעבודה ואיסור כניסה לקודש בכל עת - ביום המחרת למיתתם נאמרו, אין זה בכדי ששתי מצוות אלו נאמרו בבת אחת, שהרי הגילוי של שתויי יין והגילוי של קרבתם הוא חד, והוא נגלה במשה רבינו. (ספר בלבבי משכן אבנה

עה"ת תשסו, פרשת אחרי מות)

וכתב הרמב"ן (כאן בפרשה דין): "טעם אחרי מות שני בני אהרן, כי מיד כאשר מתו בניו הזהיר את אהרן מן היין ומן השכר שלא ימות, ואמר עוד למשה שיזהיר אותו שלא ימות בקרבתו לפני ה'. והקרוב, שהיו שתי המצוות האלה ביום המחרת למיתתם".

הרי, ששני הציוויים הללו - מחד האזהרה של שתויי יין ומאידך אזהרת "ואל יבוא בכל עת אל הקדש" - נאמרו ביום אחד.

עומק הענין נראה עפ"י מה שנתבאר. ישנה שיטה אחת בחז"ל, כמו שהובא ברש"י לעיל, שטעם מיתתם של נדב ואביהוא הוא ששתויי יין היו.

והרי ברור הוא בעומק שבדברים, שאין הכוונה שזו היתה סיבת מיתתם, שהיו שתויי יין, אבל מהות המיתה איננה קשורה לסיבה, אלא הסיבה היא מהות המיתה, והרי שגדר שתויי יין, בחינה של שיכור - זו גופא המיתה.

זו אינה רק סיבת הדבר, אלא עצם גילוי מהות המיתה. כל זמן שאדם איננו שתוי, הוא בר דעת. ברגע שהוא שותה אין לו דעת, והרי שהמיתה היא בחינה של מיתת הדעת.

באהרן הכהן נאמר "כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיו כי מלאך ה' צבא-ות הוא" (מלאכי ב, ז). לכן, כל זמן שהוא בבחינת "שפתי כהן ישמרו דעת", הריהו בגדר הכהונה ועבודת הכהונה. משא"כ כאשר מסתלקת ממנו הדעת - הוא נפסל לעבודה, ואם כן, המיתה שבהם היא מיתה של ביטול הדעת.

אנו מוצאים באוה"ח הק' דבר חידוש מהתורת כהנים: "ובתו"כ אמרו בסלקא דעתין, דתיבת אחיך בא למעט משה שאינו באזהרה, ומותר לבוא בכל עת".

כלומר, היתה סלקא דעתין שמשה רבינו מותר לבוא בכל עת אל הקדש. על אף שישנה אזהרה "ואל יבוא בכל עת אל הקדש", אזהרה זו נאמרה לאהרן ובניו ושאר הכהנים, משא"כ אצל משה היתה סלקא דעתך בתו"כ שאינו באזהרה ומותר לבוא בכל עת אל הקודש.

ויאמר אל אהרן קח לך עגל בן בקר לחטאת ואיל לעלה תמימים והקרב לפני ה' (ויקרא ט ב)

המקום לכפר על עונותיך, צריך אתה ליתן לתוך פיו של שטן, שלח דורון לפניך עד שלא תיכנס למקדש, שמא ישנאך בביאתך למקדש". ועיין תרגום יונתן על אתר.

ובעומק, בנין המשכן, מעורר שורשי ימות עולם, וכתב בצרור המור וז"ל: "קח לך עגל בן בקר לחטאת - להורות כי הקרבנות הראשונים של שבעת ימי המילואים, לא היו עליו אלא על אדם הראשון ובניו, ואלו הקרבנות היו שלו וזהו קח לך עגל בן בקר לחטאת, לטהר אותך מהחטאת הידועה", עכ"ל.

וכן מעורר שורש אומה הישראלית, כמ"ש במושב זקנים וז"ל: "עגל בן בקר - כנגד אברהם שנאמר (בראשית יח ז) 'ויקח בן בקר רך וטוב, ואיל - כנגד יצחק לכך לעולה היה, ואיל לעולה - בגימטריא יעקב, וזהו תמימים כנגד יעקב, שנאמר בו 'איש תם', עכ"ל. ועיין זוה"ק על אתר ח"ג לז ע"ב.

ועוד אמרו שם בתנחומא: "ולא עוד אלא, שלא יהו ישראל אומרים יש להם עונות ממעשה העגל, לפיכך א"ל הקב"ה, אף הם יקריבו עגל, 'ואל בני ישראל תדבר לאמר קחו שעיר עזים לחטאת ועגל', שידעו הכל שנתכפר להם על מעשה העגל, אמר הקב"ה, בעוה"ז נתכפר להם ע"י קרבן, ולעוה"ב אני מוחה עונותיהם שלא בקרבן, שנאמר (ישעיה מג) 'אנכי אנכי הוא מוחה פשעיך למעני'".

ואמרו (ספרא שמיני מכילתא דמילואים אות ג): "וכי מה ראו ישראל להביא יותר מאהרן (שעיר עזים), אלא אמר להם, אתם יש בידכם בתחילה ויש בידכם בסוף, יש בידכם בתחילה 'וישחטו שעיר עזים' (במעשה דמכירת יוסף), ויש בידכם בסוף 'עשו להם עגל מסכה', יבא שעיר עזים ויכפר על מעשה עזים, יבא עגל ויכפר על מעשה עגל".

אולם בעומק, אהרן אינו צריך כפרה גמורה, כמ"ש (שם): "'ויאמר אל אהרן קח לך עגל בן בקר לחטאת', מלמד שאמר לו משה לאהרן, אהרן אחי, אע"פ שנתרצה

וכתב רש"י (יחזקאל מה כב) וז"ל: "ואומר אני, שמא ב"ד בניסן של פסח ראשון שנתחנך בו הבית עומד, ופר זה בא תחת עגל בן בקר שהקריב אהרן בשמיני למלואים, ומגיד שאם לא הקריבו בשמיני למלואים, יקריבנו ב"ד בניסן, כדי שיתחנך לעבודה קודם יו"ט, לפי שעליו קרבנות ועולת המועד לעשות כמו שאמור למעלה, ועל הנשיא יהיה העולות והמנחה והנסך בחגים וגו'", עכ"ל. ולפי"ז זהו דין חינוך במשכן - מקדש.

וכתב ברבינו בחיי וז"ל: "לכפר על מעשה העגל, שכתוב בו (שמות לב לה) 'אשר עשה אהרן'. [וכתב בבעל הטורים וז"ל, עגל בן בקר - בגימטריא לכפר חטא העגל, עכ"ל]. ובמדרש (תנחומא שמיני ד) 'קח לך עגל', למה לא אמר קח לך פר, אלא קח לך עגל, לפי שעל ידי עגל נתפקפקה הכהונה בידך, ובעגל (זה) היא מתקיימת בידך, עכ"ל. ועיין רש"י. וברא"ש כתב וז"ל: "ולמה נאמר עגל ולא פר, לפי שע"י העגל 'ניטלה' הכהונה ממנו, וע"י העגל הוחזרה לו", עכ"ל.

וידם אהרן (ויקרא י ג)

אהרן - וידם - שתיקה

להם סער הים וגליו, וכן 'וישתק הים מעלינו' (יונה א), אמנם לשון 'דמם' הונח בפרטות לרש"פ (לפי רבי שלמה פפנהיים) על השתיקה הרצונית, שמוסכם ברצונו לשתוק, והוא לשון השוואה (מן' שויתי ודממתי נפשי', 'דמיתי לקאת מדבר'), דהיינו שהוא מושווה ברצונו, ואין בו ערעור פנימי המציק לשידבר, כי אם הסכמה גמורה והשוואת הרצון

וכתב בהכתב והקבלה וז"ל, הרמב"ן אמר, מתחלה היה בוכה, ואחר כך שתק. ואין זה נראה, דאילו כן, היה ראוי לומר 'וישתוק' אהרן, כי ההוראה הפרטית של לשון שתיקה היא על עצם ההפסקה, אם הפסק מדבור או שביתה ומנוחה מתנועה הקודמת, כמו 'וישמחו כי ישתוקו' (תהלים קז), דהיינו כשינוחו מתנועתם שגרים

וכתב רש"י וז"ל, קבל שכר על שתיקתו, ומה שכר קבל, שנתייחד עמו הדיבור, שנאמרה לו לבדו פרשת שתויי יין, עכ"ל. והיינו מדה כנגד מדה, כיון ששתק ולא דיבר זכה לדיבור לבדו.

ובדקות, כתיב (איכה ג כח) 'ישב בדד וידם כי נטל עליו', וכיון שישב 'בדד' ונדם, כנגד כן, נאמרה פרשת שתויי יין לו 'לבדד', והבן.

* במדרש גורס 'מתבססת'. והובא לעיל.

להיות שוקט ושותק, ואינו מתפעל כלל אל הדבור, מזה אמר 'דם לה' והתחולל לו, 'טוב ויחיל ודומם', עניינם לשון סילוק המיית הנפש, וקבול הדבר, בפשיטות נמרץ בלי ערעור ופקפוק וכו', ומזה אמר כאן 'וידם אהרן' מגיד שבחו של אהרן שהיה שותק ברצון גמור, שווה בדעתו, בלי שום ערעור על המקרה שאירע לו, עכ"ל.

וטעם שתיקתו, כתב בשפתי כהן (ויקרא ט כד) וז"ל: "כששמע כן אהרן, הצדיק עליו את הדין ושתק, וזהו 'וידם אהרן', וידם כתיב, וי-דם, כלומר וי שאני שפכתי דמם", עכ"ל

עיי"ש. ולפי"ז זהו שתיקה מחמת שקיבל עליו הדין בשלמות, שהוא אשם בדבר.

וביתר עומק, שורש השתיקה, היא השתוות גמורה פנימית, וכעין מ"ש (ספרי בהעלותך פסקא ס) ויעש כן אהרן - להודיע שבחו של אהרן, שכשם שאמר לו משה כן עשה. והיינו ו שלא היה בו שינוי, אלא השתוות, ודו"ק.

ואמרו בזוהר הקדוש (זוהר חדש שיר השירים דף יט ע"ב) כמא דאתמר 'וידום אהרן'. 'שמש בגבעון דום', עיי"ש. והם ב' במסורה. ועיין בעל

הטורים על אתר וז"ל: "וידם. ב' במסורה. וידם אהרן. וידם השמש (יהושע י ג). רמז למה שאמרו (סוכה כט א) מאורות לוקין על אב ב"ד שמת, ובני אהרן היו אב ב"ד", עכ"ל.

ובעומק, אהרן עצמו שורש 'דם', 'וידם' אהרן, בחינת 'וידם' השמש, והיינו לא רק ששתק כפשוטו, אלא נעשה כעין 'וידם השמש', שדממה מתנועתה, כן אהרן 'דם' מכל תנועה, והוא הביטול וההשתוות הגמורה. עיין ספר השורשים לרד"ק ערך דמם.

הן היום הקריבו את חטאתם ואת עלתם לפני ה' ותקראנה אתי כאלה ואכלתי חטאת היום הייטב בעיני ה' (ויקרא י ט)

וכתב רש"י (פסוק טז): "יש אומרים מפני טומאה שנגעה בו נשרף, וי"א מפני אנינות נשרף".

וכתב ר' יוסף בכור שור (ויקרא כא יב) וז"ל: "לפי שקדשים אין נאכלין אלא בשמחה, וזבחת שלמים ואכלת שם ושמחת, ואנינות בלבן", עכ"ל וכמ"ש לא אכלתי באוני.

אולם בספורנו כתב (על אתר) וז"ל: "הייטב בעיני ה' שנאכל קדשי דורות באנינות, הלא דבר ידוע הוא שאין אכילת אוגן בכוונה ראויה לכפר", עכ"ל.

והנה אמרו (זבחים ק ב) שאונן אסור לאכול מקדשים, עד לאחר הקבורה, כל יום ראשון. ולכאורה לטעם ר' יוסף בכור שור שהוא משום שמחה, מובן טובא סיבת האיסור, שיום ראשון הוא היפך

שמחה. אולם לטעם הספורנו שיש באונן חסרון כוונה, כי לכן אונן פטור מכל המצות, משום דטרוד לקבור מתו, א"כ לכאורה אחר קבורה היה ראוי שיהא חייב, וצ"ב. ועין חדושי ר' אריה ליב, ח"ב סימן לא, בדעת הרמב"ן, ודו"ק.

והנה אין כהן הדיוט מקריב אונן, אולם כה"ג מקריב אונן אבל אינו אוכל, כדכתיב שאמר אהרן שהיה כה"ג, ואכלתי חטאת היום. ואמרו (מו"ק יד ב) כהן גדול דכל השנה כולה כרגל דכולי עלמא וכו' ועין ריטב"א שם. ולכאורה כה"ג דאנינות יש בו חסרון שמחה אולם אינו אונן מדין שטרוד לטפל במתו, שהרי מן המקדש לא יצא, וצ"ב.

וכתב בצ"ח (ברכות לז ב) וז"ל: "אמרו בזבחים (טז א) מאן לימא לן

זאת החיה אשר תאכלו (ויקרא יא ב) החיה אשר תאכלו, גימט' להוציא את הטריפה" עכ"ל, ועין חולין מב א, ורש"י שם. ואמרו (תנחומא שמיני ו) ישראל שהם לחיים (עיי"ש) אמר להם

דאונן אסור בבמה, ופרש"י אסור דגבי אונן ומן המקדש כתיב, ע"ש בסוגיא. ואף דשם לענין הקרבה איירי, אבל לענין אכילה אסור גם בבמה, ואל תתמה, שהרי כה"ג מקריב אונן ואינו אוכל, אומר אני דהא ליתא דכה"ג שאינו אוכל אונן, ילפינן מאהרן, דכתיב ואכלתי חטאת היום וגו' וג"כ בקדשים הקרבים במשכן כתיב, אבל בבמת יחיד לא שמענו איסור אכילה", עכ"ל.

ונראה הטעם דאין שמחה כ"כ בבמת יחיד, שהרי כתיב וזבחת שלמים ואכלת שם ושמחת, כל שאכילתו שם לפני הבית יש בו שמחה, וכל שהוא בבמת יחיד אין בו שמחה כ"כ.

והייתם קדושים כי קדוש אני וכו', למה שהם לחיים, שנאמר (דברים ב) ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים כולכם היום. וברבינו בחיי על אתר

סוגיות מחשבה נפרשה

בעלי החי באדם, והחיה בפרט, נמשך לה חיות ממדרגת חיה שבנפש (מבחינת נרנח"י), והבן מאוד.

ובפרטות נמשך לחיה חיות מחיות בכסא הכבוד, ונמשך לה חיות מחיות הקודש, עין מאור ושמש על אתר.

וכתב בפירוש החייט (על ספר מערכת האלהות פרק י"א) וז"ל: "ויש לדעת, כי חיה הוא חבור כוחות, מלשון אל תתך לחית נפש תורך (תהלים עד יט)", "עכ"ל עי"ש ולפי זה חיה לשון קבוץ, וכמ"ש (שמואל ב כג) "ויאספו פלשתים לחיה", והיפוכו טריפה, לשון טף- קטנות, פרוד, והבן.

ככה יאכלו בני ישראל את לחמם טמא, מאוס וכו", עי"ש, וכתב רבינו גרשום (חולין מאב) וז"ל: "זאת החיה אכול, כלומר בריאה", עכ"ל.

וכתב במגן אברהם (טריסק, שמיני, ד"ה זאת החיה) וז"ל: "זאת החיה אשר תאכלו, ס"ת הם אותיות תורה, וכו', בחינת חיה סוד החכמה תחיה, שמשם נמשך חיות אלהות להחיות וכו', שמחכמה עילאה שהיא הראשית והמקור והשורש לכל הדברים, כמ"ש (תהלים קד כד) מה רבו מעשיך ה' כולם בחכמה עשית", עכ"ל עי"ש אריכות דבריו.

ונראה שחיה נמשך לה חיות גדולה ממדרגת חיה- חכמה, וע"ש כן נקראת חיה. וכללות שורש כל

סיים: "ולכך אמר זאת "החיה", שהוא לשון חיים", ונראה שכן היה גירסתו בתנחומא.

ואמרו (ילק"ש דברים יד רמז תתצא): "מנין שאף בהמה בכלל חיה, ת"ל זאת החיה אשר תאכלו וגו', מלמד שחיה קרויה בהמה ובהמה קרויה חיה", והבן שלכן דייקא כאן בהמה בכלל חיה, כי הכל תלוי בחיות, והבן עין חולין ע ב. וכתב ר' יוסף בכור שור (על אתר) וז"ל: "כלומר, זאת הבהמה, חיה לאכול, אבל האחרות חיה, כמו וחיתה המכה, כאדם שאומר לעבדו, אתה רגיל אצלי, אל תמאס עצמך במאכלים מאוסים ומזוהמים, כי כל מקום שנאמר "טמא", מאוס ומזוהם הוא, כדכתיב בגללי צאת האדם וגו',

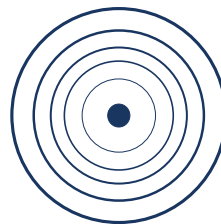
וכל אדם לא יהיה באהל מועד בכאן לכפר בקדש עד צאתו (ויקרא טז יז)

"כהנא בשעתא דעאל ליחדא שמא קדישא, ולכפרא בקודשא, לזווגא למלכא מטרוניתא, כתיב וכל אדם לא יהיה באהל מועד". והינו שזהו זמן ומקום הזווג, ובזמן הזווג אין ראוי שיהיה שם זר. וכמ"ש בשער רצון שם, (סז ע"א) וז"ל: "שאסור להסתכל בעת שהמלך והמלכא מתיחדין", עכ"ל ועי"ש עוד טעם עמוק ודו"ק. ובעומק בכל זווג יש צורת אדם, ושכינה, וכאן אין אלא שכינה, ודו"ק.

אתה יודע, א"ל בכל שנה ושנה היה זקן אחד לבוש לבנים ומעוטף לבנים נכנס עמי ויצא עמי, שנה זו נכנס עמי ולא יצא עמי. אמר ר' אבהו, ומי יאמר שאדם היה, והלא הקב"ה בכבודו היה נכנס עמו. אמר ר' אבהו, וכהן גדול לא אדם היה, אלא כההוא דאמר ר' פנחס בשעה שהיה רוח"ק שרוי עליו, היו פניו בוערות כלפידים עליו, והה"ד (מלאכי ב) כי שפתי כהן ישמרו דעת וגו". ועין תוס' מנחות קט א. וטעם הדבר שלא יהיה שם אדם, אמרו (זה"ק ח"ג סו ע"ב):

אמרו (ירושלמי יומא, פ"א ה"ה): "וכל אדם לא יהיה באהל מועד, אפילו אותם שכתוב בהם (יחזקאל א י) ודמות פניהם פני אדם, לא יהיו באהל מועד". וכן אמרו (פסיקתא רבתי מז): "ונכנס לבית קה"ק, ומלאכי השרת בורחים מלפניו, וכל אדם לא יהיה באהל מועד, אילו מלאכי השרת, ודמות פניהם פני אדם שהיו חולקים לו כבוד ובורחים מלפניו, ואמרו (ויק"ר כא ב): "וכל אדם לא יהיה באהל מועד, בשנה שמת בה שמעון הצדיק, א"ל השנה זו הוא מת, א"ל מנין

צורת אדם
שיעור הבא
יא' אי"ך
נושא: אוזן-אליה

סימן כ"ד - סעיף ד': יש נוהגין להסתכל בציצית כשמגיעים לוראיתם אותו וליתן אותם על העינים, ומנהג יפה הוא וחבובי מצוה. הגה: גם נוהגים קצת, לנשק הציצית בשעה שרואה בה, והכל הוא חיבוב מצוה.

בירור הלכה - סעיף ד'

והנה בדברי המחבר ישנם שני חלקים, א' להסתכל בציצית. ב', ליתן אותם על העינים.

וכתב בבאר היטב (ס"ק ג) וז"ל, נמצא בשם הקדמונים שכל המעביר ציצית על עיניו כשקורא פרשת ציצית, יהא מבטח שלא יבא לידי סימוי עינים. הסומא יש לו לאחז הציצית בידו בשעה שהוא אומר וראיתם אותו, וכן לנשק אותם משום חבוב מצוה, אבל להעביר הציצית על עיניו לא, דמחזי כחוכא ואטלולא. שבות יעקב, ח"ב, סימן לח, עין שם, עכ"ל.

אולם בשערי תשובה (ס"ק ב) כתב וז"ל, עין באר היטב, ומה שכתב הסומא וכו', שם בשבות יעקב איתא שיש לו ליקח הציצית בשעה שקורא פרשת ציצית אע"פ שנאמר וראיתם אותו, כיון שישנו בראיה אצל אחרים עין שם, עכ"ל. ובאמת כך כתב הבאר היטב, אולם כתב שלא יתנו על עינו, כי הוא אינו רואה, ומה לי שיתנו לנגד עיניו, שעושה עצמו כאילו עיניו שלו עצמו רואים, וזה אינו. ולכך הוה כחוכא ואטלולא, אולם ליטלו בידו כאשר אומר "וראיתם אותו", זה כן יעשה, כי אחרים רואים, והבן.

ובעומק, כאשר נותן הציצית על העינים, אינו שיראה אותם, כי א"כ אינו ראוי שיתן "על" עיניו אלא נגד עיניו וסמוך להם, שאזי רואם טוב, אולם כאשר נותנם על העין אינו רואה אותם, אלא תכלית נתינת הציצית על העינים אינו לראיה, אלא טעם אחר יש בו, דבקות בעצם העין עצמה. כי יש את עצם העין ויש את כח הראיה, ובציצית יש בו את שניהם. יש בו את כח הראיה, שהציצית מלשון הצצה, כמ"ש לעיל סעיף ג'. ויש בו את כח עצם העין, עין זהר הרקיע (משפטים נט ע"א, ודו"ק). וכלשון הגר"א (ספד"צ פ"ה ד"ה אר"ב"ע) וז"ל, וכל סוד הציצית, הוא בסוד העינים, עכ"ל. ועין קב הישר, פרק מ"ה. והבן שהעין עצמה היא כלי, שבתוכו יש את אור הראיה, כמ"ש בפנים יפות (במדבר טו. מ) וז"ל, וכבר כתבו זה קדמונינו ז"ל (ע"ח. שער הכללים, פ"א) כי בסילוק האור נתהוו העינים "כלי" מוכן לקבל האור כראוי לו, וכן הוא במצות ציצית, כי בראיתם מטהר את האדם להיות עיניו ולבו למצות השם, כדי שאח"כ כשיבא המצוה לידו ויעשה אותה יהי כלי המוכן לקבל אור המצוה ההיא, עכ"ל. ולכן אף סומא שאינו רואה יתן הציצית על עיניו, וכשם שנתינת ציצית לכל אדם הוא סגולה שלא יהא סומא כל ימיו, כן להיפך אצל הסומא זו סגולה שיתפתח עינו, ודו"ק. וכח הסומא עובר לס"ט"א, כמ"ש בבן יהודע (מנחות מג. ע"ב) וז"ל,

וכל הזהיר במצות ציצית שרומז לאור מקיף, דוחה את החיצונים ומסמא עיניהם של הקליפות, עכ"ל. ועין מצות שימורים, שער הציצית.

הלכה פסוקה - סעיף ד'

אף הסומא ראוי שיתן הציצית על עיניו, אולם יסגור עיניו שלא יראה כחוכא ואטלולא.

פירוש על דרך הסוד - סעיף ד'

כתב רש"י (צמדבר טו, לח) וז"ל, ציצית ע"ש וראיתם אותו, כמו (שה"ש צ) מלץ מן החרכים, עכ"ל וצ"עיקר ראיית תכלת. ואמרו (זוה"ק ח"ג, קנב, ע"ג) צעמח דחמי צר נש להאי גוון (תכלת) למעבד פקודין דמאריה, כגוונא דנחש הנחשת צעמח דהוה תמאן ליה, הוה דחלי מקמי קצ"ה, ומנטרן גרמייהו מכל חוצין, צעמח דההוא דחילו דקצ"ה סלקא עלייהו, מיד אחסיין, מאן גרים לון לדחלא מקמי קצ"ה, ההוא נחש ההוא ידועה דמסתכלן צה, אף הכי תכלת, וראיתם אותו וזכרתם את כל מצות ה', מההוא דחילו דליה, ועל דא תכלת דמסכנא. והצן שזוהו נחשת רפואה, לעומת נחש שורש כל חולי, שהחטיא את אדה"ר וכוה, ועיקרו צפגם העינים כנודע, צסוד שס צ"ן היוצא מן העין, שהוא שורש השצירה, וכן לעומת זאת תכלת יש צו רפואה לעינים, זה לעומת זה, ולכך כאשר אומרים וראיתם אותו יש להסתכל ציצית, וכמ"ש צברכי יוסף, שיש לצייר דעתו כאילו יש כאן תכלת ומסתכל בו.

ושורש חטא ראשון צענינים, ותולדתו זנות, צא נחש על חוה והטיל צה וזהמא, ושורשו צצירת מלכי אדום, ששורשם אורות שילאו מן העינים, ואחריתם פגם ז"ל. והצן זאת, אותיות זן-ת"ו. והינו ז"ן, זכר ונקבה, וכאשר נופל נופל לצחינת תו, לתחמית. ופגם מלכי אדום, העדר נוק', זכר ללא נקבה, והוא צחינת נוספת של זנות. יש צחינת זנות עם נוק' דקליפה, ויש צחינת זנות צהעדר נוק', ודו"ק. ודרשו חז"ל, וראיתם אותו וגו', ולא תחורו אחרי עיניכם, זה זנות. ויש 'וראיתם' שמציא לידי קרי.

ושורש שז"ל, מקרה לילה. ואמרו (זוה"ק ח"א רנ"ו ע"א) כל גווינין טצין צחלמא, צר מתכלא, דאיהו כרסיא למידן דינין דנשמתיין, והא דרגא חדא איהו. והיינו שתכלת דתיקון מציא לידי זכירה, וראיתם וזכרתם, מעורר עיני השכל. אולם תכלת דקלקול, מעורר "עיני המדמה", והם הם שורש לזנות. וכשם שצינית מצילה מזנות, כמ"ש צמעשה דההיא זונה (מנחות מג. ע"א) כן מצילה למקרה לילה, ולכן כתב האר"ז ל"ן שישן צלילה עם טלית קטון, כי הוא הללה למקרה לילה, ודו"ק. כי ציצית מעורר עיני השכל, ומצרר המדמה וא"כ ציצית תקון העינים. עינים כפשוטו, עיני השכל, וכן עיני המדמה, ודו"ק.

ולכך מוכרחים דצרי המאירי, שדין שואלין ודורשין ל' יום

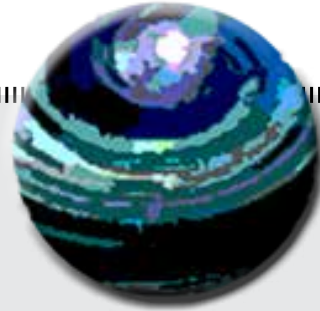
משפ' אליאס
רח' קדמן 4
לפרטים
050.418.0306

שיעור שבועי חולון
בלבביפדיה
מחשבה
יום ד' 20:30

רח' הרב בלוי 33
לפרטים
052.763.8588
שיעור עץ חיים 21:05

שיעור שבועי ירושלים
בלבביפדיה
עבודת ה'
יום ה' 20:30 בדיוק

ישראל
073.295.1245
USA
605-313-6660

שיעורי מורינו הרב שליט"א
ב"קול הלשון"

יש לשלוח בקשה
לכתובת:
bilvavi231@gmail.com

לקבלת העלון השבועי בדוא"ל
לפי סדר הפרשיות,

משלוח ברחבי העולם
03.578.2270
books2270@gmail.com

רכישת ספרי הרב:
ספרי
אברמוביץ

U.S.A.
SHIRAH DISTRIBUTORS
Tel. 718-871-8652

4116 16th Avenue
Brooklyn, NY 11204
sales@shirahdist.com

